

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ АГРОСФЕРИ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 Публічне управління та адміністрування
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 Публічне управління та адміністрування
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Публічне управління сталим розвитком агросфери. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, другий (магістерський) рівень вищої освіти. Розробник: Т. В. Сокольська. Біла Церква: БНАУ, 2024. 23 с.

Розробник: Т. В. Сокольська, д-р екон. наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
(Протокол № 20 від 03.07. 2024 р.)

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки
д-р екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
д. екон. наук, професор Т.В. Сокольська

Схвалено групою зі змісту та якості освіти економічного факультету
(Протокол № 7 від 09.07.2024 р.)

Керівник групи зі змісту та якості освіти економічного факультету
д-р екон. наук, професор І.М. Паска

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ АГРОСФЕРИ»	7
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
7.1. Лекції	9
7.2. Практичні заняття	11
7.3. Самостійна робота	12
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	14
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	16
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	17
10. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	17
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	19
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2024–2025 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» для денної форми навчання виділено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 40 годин (лекції –20, практичні заняття – 20), самостійна робота студентів – 80 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2		<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання відповідно до рекомендованого списку	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	2-й	2-й
Загальна кількість академічних годин – 120		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8		Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>
	20 год		4 год
<i>Практичні</i>			
20 год	4 год		
<i>Самостійна робота</i>			
80 год	112 год.		
	Підсумковий контроль: іспит		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» є набуття здобувачем компетентностей, необхідних для здійснення професійної діяльності щодо формування та реалізації сучасної системи публічного управління сталим розвитком як агросфери в цілому, так і сільських територій та ОТГ зокрема, яка включає такі взаємопов'язані аспекти: політичний, соціально-економічний, екологічний та адміністративний і передбачає забезпечення економічного зростання, соціального благополуччя, збереження навколишнього середовища для майбутніх поколінь.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Публічне управління сталим розвитком агросфери» базується на знаннях таких дисциплін, як «Механізми публічного управління та адміністрування», «Національна безпека», «Публічне врядування в ЄС», «Правове регулювання адміністративної діяльності» вивчених в першому та другому семестрах за даною ОПП.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами.
- ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.
- ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

- СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
- СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери
- СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.
- СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування
- СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.
- СК 11 Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо реалізації проєктів та програми сталого розвитку, агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

4. ОЧКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери»
РН 01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.	РН 1.1. Знати і уміти аналізувати та формувати публічну політику з управління сталим розвитком як агросфери в цілому, так і сільських територій і ОТГ зокрема, та налагоджувати соціальну взаємодію при її реалізації. РН 1.2. Уміти використовувати, в межах своєї професійної компетенції, сучасні технології прийняття управлінських рішень при виробленні та реалізації публічної політики щодо забезпечення сталого розвитку з рахуванням його цілей.
РН 07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи	РН 7.1. Знати і уміти визначати показники сталого розвитку агросфери на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях при розробці національних, регіональних документів щодо забезпечення сталого розвитку агросфери. РН 7.2. Уміти працювати в команді, діяти соціально відповідально при виконанні професійних обов'язків задля досягнення цілей сталого розвитку.
РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.	РН 11.1. Уміти розробляти, в межах своєї професійної компетенції, обґрунтовані управлінські рішення відповідно до Цілей сталого розвитку та зобов'язань України щодо європейської інтеграції, оцінювати їх наслідки та вплив на стале економічне зростання, зайнятість, соціальне благополуччя та екологічну рівновагу РН 11.2 Уміти налагоджувати ефективні комунікації при реалізації спільних дій Уряду, парламенту, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та бізнесу щодо забезпечення сталого розвитку.
РН 13. Уміти здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність щодо аналізу, формування та реалізації публічної політики із забезпечення сталого розвитку, передусім агросфери, сільських територій, об'єднаних територіальних громад, що передбачає впровадження на регіональному та місцевому рівнях пріоритетних національних проєктів, програм і економічних моделей сталого розвитку з адаптацією до місцевих умов.	РН 13. 1. Уміти формувати та аналізувати на регіональному та місцевому рівнях публічну політику щодо адаптації пріоритетних національних проєктів, програм і економічних моделей із забезпечення соціо-еколого-економічного розвитку, що передбачає економічну стабільність соціальне благополуччя та екологічну безпеку.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ АГРОСФЕРИ»

Змістовий модуль 1

Теоретично-методологічні аспекти публічного управління сталим розвитком агросфери

Тема 1.1. Сталий розвиток як парадигма розвитку суспільства.

Тема 1.2. Агросфера: соціо-еколого-економічний зміст та принципи сталого розвитку.

Тема 1.3. Концептуальні засади публічного управління сталим розвитком агросфери.

Тема 1.4. Національна парадигма сталого розвитку агросфери, система показників та індикатори.

Змістовий модуль 2

Структурно-функціональні елементи публічної політики сталого розвитку

Тема 2.1. Економічна складова сталого розвитку.

Тема 2.2. Соціальний вектор сталого розвитку.

Тема 2.3. Екологічна складова сталого розвитку та раціональне природокористування.

Тема 2.4. Основи та технології прийняття управлінських рішень при формуванні та реалізації публічної політики щодо забезпечення сталого розвитку.

Тема 2.5. Формування сучасної системи публічного управління сталим розвитком на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Тема 2.6. Міжнародний досвід впровадження кращих практик господарювання для досягнення цілей сталого розвитку.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	інд	СРС		л	п	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1.</i>										
Теоретично-методологічні аспекти національної безпеки										
Тема 1.1	11	2	2	2	7	10	-	-	2	10
Тема 1.2	11	2	2		7	10	-	-		10
Тема 1.3.	11	2	2		7	12	2	-		10
Тема 1.4.	11	2	2		7	12	2	-		10
<i>Разом за ЗМ 1</i>	<i>46</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>2</i>	<i>28</i>	<i>46</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>40</i>
<i>Змістовий модуль 2. Структурно-функціональні елементи системи забезпечення національної безпеки</i>										
Тема 2.1.	12	2	2	2	8	10	-		2	10
Тема 2.2	12	2	2		8	10	-			10
Тема 2.3	12	2	2		8	10	-			10
Тема 2.4	12	2	2		8	10	-			10
Тема 2.5	12	2	2		8	14	-	2		12
Тема 2.6	12	2	2		8	18	-	2		16
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>74</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>2</i>	<i>48</i>	<i>74</i>	<i>-</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>68</i>
Всього годин	120	20	20	4	76	120	4	4	4	108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть ГОДИН
<i>Змістовий модуль 1</i>	
Теоретично-методологічні аспекти публічного управління сталим розвитком агросфери	
<p>1.1. Сталий розвиток як парадигма розвитку суспільства</p> <p>Сутнісні детермінанти сталого розвитку. Сталий та збалансований розвиток. Наукові концепції сталого розвитку. Генезис концепцій сталого розвитку суспільства. 17 Цілей сталого розвитку.</p> <p>Положення "Порядку денного на 21 століття". Формула глобального розвитку Денніса Медоуза. Аналіз принципів «Декларації з навколишнього середовища і розвитку». Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де Жанейро (1992р.) Саміт тисячоліття. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.). Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010 р.). Міжнародні форуми після Ріо-92 та їх рішення: Зустріч на вищому рівні «Планета Земля» («Ріо+5»). Всесвітня конференція ООН зі сталого (збалансованого) розвитку «Ріо+10», (Йоганнесбург, 2002 р.). Конференція «Ріо +20». Саміт зі сталого (збалансованого) розвитку 2015 р. Політичний форумувисокого рівня зі сталого розвитку під егідою ЕКОСОП 2020 року у м. Нью-Йорк. Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи.</p>	2
<p>1.2. Агросфера: соціо-еколого-економічний зміст та принципи сталого розвитку</p> <p>Поняття «агросфера». Соціо-еколого-економічний конструкт агросфери. Складові агросфери та її зв'язок з сільським розвитком і розвитком громад. Сталий розвиток агросфери як шлях досягнення синергетичного ефекту. САП ЄС та її сучасні цільові настанови. Аграрна політика України. Агровиробництво й агроландшафти. Людський потенціал агросфери. Інтегрованість агросфери у сільський розвиток та розвиток ОТГ. Вплив війни росії проти України на слалий розвиток агросфери.</p>	2
<p>Тема 1.3. Концептуальні засади публічного управління сталим розвитком агросфери</p> <p>Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти. Структурні складові публічного управління сталим розвитком агросфери: філософські засади, понятійно-категоріальний апарат, концептуальні ідеї, виявлення закономірностей та методи дослідження. Поєднання влади, бізнесу та суспільства для досягнення сталого розвитку агросфери. Побудова солідарного суспільства та формування публічних цінностей в Україні щодо ощадного використання ресурсів. Сучасні технології публічного управління сталим розвитком агросфери. Механізми публічного управління сталим розвитком аграрного сектора та сільських територій.</p>	2

<p>Тема 1.4. Національна парадигма сталого розвитку агросфери, система показників та індикатори</p> <p>Національна парадигма сталого розвитку. Показники, чинники та індикатори сталого розвитку. Методологічні підходи до оцінювання сталого розвитку, методи та моделі. Глобальні рейтинги України за індикаторами сталого розвитку. Визначення показників сталого розвитку агросфери на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях при розробці національних, регіональних документів щодо його забезпечення. Діагностика дисбалансів розвитку економічної системи на мезорівні. Національний координатор з питань досягнення ЦСР. Інформаційне забезпечення моніторингу ЦСР. Стан і проблеми нормативно-правового забезпечення сталого розвитку в Україні. Ресурсне забезпечення сталого розвитку України. Основні завдання переходу України до сталого розвитку.</p>	2
<p>Разом за змістовий модуль 1</p>	8
<p><i>Змістовий модуль 2</i></p>	
<p>Структурно-функціональні елементи публічної політики сталого розвитку</p>	
<p>2.1. Економічна складова сталого розвитку</p> <p>Економічний розвиток та економічне зростання. Економічні умови збалансованого розвитку агросфери. Оцінювання конкурентоспроможності та економічної безпеки агросфери. Стратегічні засади інвестиційного забезпечення сталого розвитку агросфери. Оцінювання економічних індикаторів сталого розвитку. Цілісність і сталий розвиток сільських територій. Смарт-спеціалізація сільських територій як домінанта її конкурентного розвитку в контексті сталого розвитку.</p>	2
<p>2.2. Соціальний вектор сталого розвитку</p> <p>Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку агросфери. Інституційні детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку сільських територій. Розвиток людського капіталу на селі. Освіта в моделі сталого розвитку. Інклюзивний розвиток та інклюзивна освіта. Справедливий розподіл та рівний доступ населення до всіх благ. Соціально-демографічна політика. Розвиток сільських медичних мереж. Роль туризму і рекреації у забезпеченні сталого розвитку агросфери.</p>	2
<p>2.3. Екологічна складова сталого розвитку та раціоналізація природокористування</p> <p>Екологічний моніторинг агросфери. Принципи забезпечення екологічної стійкості. Принципи екологічних цілей та мотивації. Поняття обмеженості ресурсів та їх раціонального використання. Поняття раціоналізації природокористування. Стимулювання оптимального природокористування: оподаткування, субсидювання, пільгове кредитування природоохоронної діяльності, реалізація екологічних програм на міжнародному, національному й регіональному рівні; екологічне страхування, запобігання або пом'якшення наслідків аварій, технологічних збоїв. Загальні принципи встановлення екологічної шкоди. Підвищення ресурсоефективності. Катастрофічні екологічні наслідки війни росії проти України. Формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату в Україні. Пріоритети кліматичної політики України в контексті європейської інтеграції.</p>	2

<p>Тема 2.4. Основи та технології прийняття управлінських рішень при формуванні та реалізації публічної політики щодо забезпечення сталого розвитку</p> <p>Методологія прийняття управлінських рішень при формуванні та реалізації публічної політики щодо сталого розвитку агросфери. Закони, принципи та методи що впливають на розробку та реалізацію технології прийняття управлінських рішень. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень. Оцінювання управлінських рішень у публічному управлінні.</p>	2
<p>Тема 2.5. Формування сучасної системи публічного управління сталим розвитком на державному, регіональному та місцевому рівнях</p> <p>Публічно-державне партнерство та його роль в забезпеченні сталого розвитку агросфери. Публічна політика сталого розвитку агросфери на: державному рівні. Концепція, стратегія та національний план дій щодо переходу до сталого розвитку агросфери. Компенсація витрат на проведення моніторингу та оцінки екологічної шкоди. Регіональна політика сталого розвитку. Політика ОТГ щодо забезпечення сталого розвитку. Механізми, етапи та очікувані результати імплементації програмних заходів переходу до сталого розвитку. Аналіз та формування публічної політики з управління сталим розвитком як агросфери в цілому, так і сільських територій і ОТГ зокрема, налагодження соціальної взаємодії при її реалізації. Налагодження ефективних комунікацій при реалізації спільних дій Уряду, парламенту, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та бізнесу щодо забезпечення сталого розвитку.</p>	2
<p>Тема 2.6. Міжнародний досвід впровадження кращих практик господарювання для досягнення цілей сталого розвитку</p> <p>Публічна політика сталого розвитку ЄС. Інструменти державної політики сталого розвитку на прикладі країн ЄС. Міжнародні інструменти досягнення цілей сталого розвитку. Міжнародні угоди, до яких приєдналась Україна щодо досягнення сталого розвитку. Кращі світові практики досягнення сталого розвитку агросфери. Стратегія збалансованого територіального розвитку в країнах ЄС.</p>	2
<p>Разом за змістовий модуль 2</p>	12
<p>Всього</p>	20

7.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні аспекти публічного управління сталим розвитком агросфери		
1	Сучасні цілі сталого розвитку в системі публічного управління	2
2	Соціо-еколого-економічний конструкт агросфери та її зв'язок з розвитком ТГ	2
3	Сучасні технології публічного управління сталим розвитком агросфери	2

4	Методологічні підходи до оцінювання сталого розвитку агросфери	2
Разом за змістовий модуль 1		8
<i>Змістовий модуль 2</i>		
Структурно-функціональні елементи публічної політики сталого розвитку		
5	Економічна складова сталого розвитку	2
6	Соціальний вектор сталого розвитку	2
7	Екологічна складова сталого розвитку	2
8	Методологія прийняття управлінських рішень при формуванні та реалізації публічної політики щодо сталого розвитку агросфери	2
9	Аналіз та формування публічної політики з управління сталим розвитком	2
10	Кращі світові практики досягнення сталого розвитку агросфери	2
Разом за змістовий модуль 2		12
Всього		20

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні аспекти публічного управління сталим розвитком агросфери		
1	<p>Генезис концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи. Умови прогресивного розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>Основи еволюційного вчення, уявлення про біосферу, техносферу та ноосферу. Еволюція людини і суспільства. Формування моральних принципів і обмежень в суспільстві. Положення «Кіотського протоколу». Положення «Паризької кліматичної угоди».</p>	7
2	Агросфера як об'єкт цільового дослідження у природничих науках. Базові передумови соціо-економічного підходу. Складові агросфери та її зв'язок з сільським розвитком. Сучасна САП ЄС. Аграрне виробництво та агроландшафти. Людський потенціал агросфери.	7
3	Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти. Побудова солідарного суспільства та формування публічних цінностей в Україні щодо ощадного ресурсокористування. Закони та принципи публічного управління щодо сталого розвитку агросфери. Сучасні технології публічного управління сталим розвитком агросфери в світі та їх адаптація до вітчизняних реалій. Принципи	7

	суспільної організації в просторі або принципи «екологічної республіки».	
4	Національна парадигма сталого розвитку. Система індикаторів сталого розвитку та методологічні підходи щодо їх оцінювання. Інформаційні технології моніторингу ЦСР. Стан і проблеми нормативно-правового забезпечення сталого розвитку в Україні та світі. Ресурсне забезпечення сталого розвитку світова практика та вітчизняні реалії.	7
Разом за змістовий модуль 1		28
<i>Змістовий модуль 2 Структурно-функціональні елементи публічної політики сталого розвитку</i>		
5	Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Економічні умови збалансованого розвитку агросфери. Типи економічного розвитку. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів. Стратегічні засади інноваційно-інвестиційного забезпечення сталого розвитку агросфери. Цілісність і сталий розвиток сільських територій.	8
6	Соціальна складова сталого розвитку. Інституційне забезпечення соціального вектору сталого розвитку. Освіта і формування глобального освітнього простору в моделі сталого розвитку агросфери. Інклюзивний розвиток. Людський капітал, інструменти його розвитку.	8
7	Екологічний моніторинг агросфери. Принципи забезпечення екологічної стійкості та її цілей. Принципи екологічної мотивації. Поняття обмеженості ресурсів та їх раціонального використання. Поняття раціоналізації природокористування. Стимулювання оптимального природокористування: оподаткування, субсидіювання, пільгове кредитування природоохоронної діяльності, реалізація екологічних програм на міжнародному, національному й регіональному рівні; екологічне страхування, запобігання або пом'якшення наслідків аварій, технологічних збоїв. Підвищення ресурсоефективності за рахунок вторинного ресурсокористування. Формування стратегії попередження утворення та розширення рециркуляції відходів. Енергетична децентралізація в громадах.	8
8	Закони, принципи та методи розробки, прийняття, реалізації управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери. Інструменти підготовки ефективних управлінських рішень. Оцінювання управлінських рішень у публічному управлінні. Роль політичного лідера в формуванні ефективної публічної політики та політичних рішень щодо забезпечення сталого розвитку.	8
9	Державна політика сталого розвитку агросфери. Концепція, стратегія	8

	та національний план дій щодо переходу до сталого розвитку. Регіональна політика сталого розвитку агросфери. Політика ОТГ щодо забезпечення сталого розвитку агросфери. Механізми, етапи та очікувані результати імплементації програмних заходів переходу до сталого розвитку.	
10	Інструменти досягнення цілей сталого розвитку в провідних країнах світу. Міжнародні угоди щодо досягнення сталого розвитку. Кращі світові практики досягнення сталого розвитку агросфери.	8
Разом за змістовий модуль 2		48
Разом за ІНЗ		4
Всього годин		80

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних науково-дослідних завдань

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується кожним здобувачем за конкретно отриманим завданням. Зміст завдання передбачає застосування в процесі його виконання отриманих теоретичних і прикладних знань з публічного управління сталим розвитком агросфери. Порядок виконання, оформлення пояснюється на практичному занятті.

Варіант 1. ІНДЗ готується у вигляді аналітичної записки. Мета роботи – отримання навичок проведення аналізу результатів публічного управління сталим розвитком агросфери та написання аналітичного документу (аналітичної записки) з рекомендаціями для органів публічної влади.

Обсяг аналітичної записки до 4 сторінок 14 шрифтом, інтервал – 1.5.

Матеріал, викладений у ІНДЗ повинен бути структурованим, містити загальний огляд проблеми, висновки та рекомендації, в кінці аналітичної частини подається список використаної літератури.

Здобувач за власним бажанням обирає запропоновану тематику, зокрема:

- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки сталого розвитку агросфери на державному рівні.
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки сталого розвитку агросфери на регіональному рівні (регіон на вибір здобувача).
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо оцінки сталого розвитку агросфери на рівні ТГ (ТГ на вибір здобувача).
- ✓ Підготуйте політичну пропозицію щодо ощадливого ресурсокристування.
- ✓ Ідентифікуйте проблему у сфері публічного управління сталим розвитком агросфери (на вибір здобувача), підготуйте аналітичну записку щодо її розв'язання.
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо рівня досягнення 17 цілей сталого розвитку в Україні.

- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо рівня досягнення 17 цілей сталого розвитку в окремому регіоні (регіон на вибір здобувача).
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо рівня досягнення 17 цілей сталого розвитку в окремій ТГ (ТГ на вибір здобувача).
- ✓ Ідентифікуйте конфліктну ситуацію (на вибір здобувача) у системі органів публічної влади, щодо виконання програми сталого розвитку агросфери, підготуйте політичну пропозицію щодо його розв'язання.
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо можливостей впровадження кращих світових практик публічного управління сталим розвитком агросфери в Україні.
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо можливостей впровадження кращих світових практик публічного управління сталим розвитком агросфери в окремому регіоні (регіон на вибір здобувача).
- ✓ Підготуйте аналітичну записку щодо можливостей впровадження кращих світових практик публічного управління сталим розвитком агросфери в окремій ТГ (ТГ на вибір здобувача).

Варіант 2. Здобувачу пропонується підготувати тези доповідей за тематикою на вибір здобувача. Публікація тез у БНАУ є безкоштовною. За умови публікації в БНАУ передбачено наступні вимоги:

Тези можна подавати українською та англійською мовами. Тези мають бути набрані у текстовому редакторі не нижче MS WORD 2000 формату А4 (297x210 мм), сторінки не нумерувати. Обсяг тез – 2-3 сторінки.

Параметри сторінки: верхнє, нижнє та лівє поля – 30 мм, правє поле 25 мм.

Шапка тез: індекс УДК, ініціали та прізвища авторів, назва організації – набираються з нового рядка шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюються по лівому краю. Назва тез розміщується на 10 мм нижче назви організації, набирається великими літерами шрифтом розміром 14 пт з напівжирним виділенням і вирівнюється по центру.

Анотація українською мовою (400 знаків) розміщується на 10 мм нижче назви тез, набирається з абзацного відступу 10 мм шрифтом Time New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Нижче анотації обов'язково вказуються ключові слова (до 5 словосполучень).

Основний текст розміщується на 10 мм нижче анотації, набирається після абзацного відступу 10 мм шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з одинарним міжрядковим інтервалом і вирівнюється по ширині.

Для набирання формул застосовувати редактор формул MS WORD (використовувати шрифти: Symbol, Time New Roman; розміри шрифтів: звичайний 14 пт, крупний індекс 8 пт, дрібний індекс 6 пт, крупний символ 18 пт, дрібний символ 12 пт).

Якщо в тезах є ілюстрації, необхідно розташувати їх по тексту, вирівнюючи підписи (Рис. 1. Схема ...) по ширині з абзацного відступу 10 мм. Ілюстрації мають бути чіткими та контрастними.

Таблиці розташовувати по тексту, їх ширина має бути на 10 мм менша ширини рядка. Над таблицею поставити її порядковий номер (Таблиця 1),

вирівнюючи по правому краю, під яким розмістити назву таблиці, вирівняної по центру.

Бібліографія подається загальним списком у кінці тез згідно з вимогами ДСТУ 2015 через 10 мм від останнього рядка.

Орієнтовна тематика тез:

1. Сучасні тренди публічного управління сталим розвитком агросфери.
2. Ресурсне забезпечення сталого розвитку України.
3. Україна: оцінка стану справ у вимірах сталого розвитку агросфери.
4. Парадигма сталого розвитку.
5. Публічна політика забезпечення сталого розвитку агросфери.
6. Міжнародні практики досягнення цілей сталого розвитку.
7. Потенціал органів публічної влади в забезпеченні сталого розвитку ТГ.
8. Потенціал органів місцевого самоврядування в забезпеченні сталого розвитку агросфери.
9. Теоретика-методологічні засади забезпечення сталого розвитку агросфери.
10. Аналіз інституційного забезпечення публічного управління сталим розвитком агросфери.
11. Роль інновацій у забезпеченні сталого розвитку агросфери.
12. Роль освіти у досягненні сталого розвитку.
13. Вплив процесів децентралізації на сталий розвиток агросфери.
14. Особливості САП ЄП та її вплив на сталий розвиток.
15. Особливості вітчизняної аграрної політики та її вплив на сталий розвиток агросфери.
16. Роль лідера у формування ефективної публічної політики сталого розвитку в регіоні.
17. Аналіз екологічної складової сталого розвитку агросфери та вплив війни.
18. Роль публічного управління в досягненні сталого розвитку агросфери.
19. Публічно-приватне партнерство як інструмент публічного управління сталим розвитком агросфери.
20. Формування механізмів публічного управління сталим розвитком агросфери.
21. Енергетична децентралізація в громадах.
22. Формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату в Україні.
23. Соціальна справедливість та включеність у стратегії сталого розвитку (обрати приклад громад, публічної влади різних рівнів).
24. Стратегічне планування для сталого розвитку на місцевому (обрати громаду).
25. Покращення якості життя і зменшення соціально-економічних та екологічних загроз при переході до сталого розвитку.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання навчальної дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» використовуються як традиційні (лекції та практичні заняття) так і інноваційні методи та технології навчання (проблемні лекції, лекції-візуалізація дискусії, мозковий штурм, презентації).

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, телекомунікації, дискусійне обговорення проблемних питань. Лекції проводяться за принципом зворотного зв'язку, поєднуючи пояснення з активним залученням слухачів та дискусійним обговоренням проблемних питань.

На практичних заняттях використовуються наступні методи: заслуховуються доповіді-презентації, виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань, проводяться дискусії, ділові та рольові ігри. Активно використовуються методи інтерактивного навчання, зокрема, асоціативний куш, мікрофон, крісло автора, диснеївські стільці та ін.

Самостійна робота передбачає опрацювання студентом додаткових інформаційних джерел, наукової та навчальної літератури, в т.ч. інформації з інтернет-сайтів; відеоматеріалів за відповідними темами, покликання на які відображені в системі Moodle.

При дистанційному та змішаному навчанні використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, Microsoft Team, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді за самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі тестування та написання модульної роботи.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту, включаючи результати поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються в журналі академічної групи та екзаменаційній відомості, індивідуальному навчальному плані здобувача.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані ситуативні завдання, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є письмові контрольні роботи та стандартизовані комп'ютерні тести.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив умінь аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не вміє аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що він не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих здобувачем оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

При умові повного виконання навчального навантаження та отримання студентом 35 балів, студент допускається до іспиту.

Таблиця 2

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	МК	ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання набутих під час неформальної та інформальної освіти¹, пов'язаних з тематикою програми навчальної дисципліни «Публічне управління сталим розвитком агросфери» за наявності сертифікату, свідоцтва тощо.

Відповідно до отриманих балів студентам присвоюються кредити ECTS (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів на всі форми навчальної діяльності	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно
35-59	FX	Не задовільно
1-34	F	Не задовільно

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби: Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення; навчальні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби: ПК; мультимедійне обладнання.

Комунікаційні он-лайн технології: онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, Microsoft Team, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram, Messenger.

¹ Онлайн-курси із сертифікатами на платформах: *Prometheus*, *Coursera*, *ВУМ on-line*, *Студія онлайн-освіти EdEra*, *Дія. Цифрова освіта* тощо.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
2. Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року. Розпорядження Кабінету міністрів України № 483-р від 30.05.2024.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2024-%D1%80#Text>.
3. Горбач Л.М., Гончаренко М.Ф. Сталий розвиток: сучасна парадигма, реалії і перспективи. Кондор. 2023.372. с.
4. Управління сталим розвитком : підручник для магістрів з управління та адміністрування [В. П. Бех, Ю. В. Бех, М. В. Туленков та ін.] ; за заг. ред. В. П. Беґа, М. В. Туленкова ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, Центр наукових досліджень проблем управління сталим розвитком. Київ : Каравела, 2018. 538 с.
5. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непеїна, Д. О. Крисїнська, Н. А. Сербулова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.
6. Якименко І.Л., Петрашко Л.П., Димань Т.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти [Електронний ресурс]:Підручник. К.: НУХТ, 2022. 337 с.
7. Бабаєв В. М., Новікова М. М., Чернов С. І. та ін. Практичні аспекти публічного управління в контексті сталого розвитку : монографія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 238 с.
8. Юхименко П.І., Шуст О.А., Димань Т.М. та ін.. Аграрна економіка: підручник. За ред. проф. Шуст О.А.. 2023. 554 с.
9. Neil M. Boyd, Eric C. Martin, Sustainable Public Management book. 2021. 244 p. URL: <http://surl.li/uxzylp>.
10. Палехова Л. Л., Дрешпак Н.С. Управління сталим розвитком енергетики: навч. посіб. За заг. ред. Л. Л. Палехової. Дніпро : НТУ «Дніпровська Політехніка», 2023. 136 с .
11. Шевченко С. О., Сидоренко Н. С., Липовська Н. А. Глобалізація, євроінтеґрація та сталий розвиток : навч. посіб.. Дніпро : ДДУВС, 2023. 344 с.
12. Палехова Л. Л. Моделювання сталого розвитку: навч. посіб. За заг. ред. Л. Л. Палехової. М-во освіти і науки України, Нац.техн. ун-т «Дніпровська політехніка» Дніпро : вид-во «Свідлер А.Л». 2024. 160 с.

Додаткова

1. Розвиток аграрного сектору економіки в умовах четверної технологічної революції: монографія. За ред. Юхименко П.І., Шуст О.А., Димань Т.М.. 2023.568с.

2. Розвиток інноваційної бізнес-діяльності в умовах зеленої економіки: монографія. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О.А. Біла Церква, БНАУ, 2023. 494 с.
3. T. Sokolska, S. Polishchuk, B. Osypenko Ukraine agricultural policy adaptation to the natural environment challenges. *Аспекти публічного управління*. Том 12 № 1 (2024). С. 29-36.
4. Юхименко П.І., Шуст О.А., Димань Т.М. та ін. Розвиток інноваційного бізнесу: підручник. За заг. ред. д.е.н., професора Шуст О.А. Центр учбової літератури, 2023. 476 с.
5. Fredrick Kariithi Githui & Jane Wangari Njuru (2023). The role of Public management in the achievement of Sustainable Development Goals. *International Journal of Science and Business*, 30(1). DOI: <https://doi.org/10.58970/IJSB.pdf>.
6. Андрусевич А., Козак З. Компенсація екологічної шкоди внаслідок воєнних дій: міжнародна практика. Аналітична записка. Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля» (2022)». URL: <https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2022/05/ekologichna-shkoda-vid-vijny.pdf>.
7. Аверкина М.Ф., Андреева Н. М., Балджи М. Д. та ін. Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі: колективна монографія. За наук.ред. проф. Хлобистова Є.В. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А, 2014. 540 с.
8. Yoko Mochizuki. Textbooks for sustainable development a guide to embedding. UNESCO MGIEP 2017.189 p.
9. Кужелев М. О., Нечипоренко А. В. Фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку: практика використання в Україні : монографія. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 224 с.
10. Прищепа А. М. Оцінка стану агросфери сільських населених пунктів за показниками сталого розвитку : монографія / А. М. Прищепа, О. М. Клименко, Л. В. Клименко. Рівне : НУВГП, 2016. 209 с.
11. Гречко Т. К., Лісовський С. А., Романюк С. А., Руденко Л. Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: [навч. посіб.]. Херсон : Грінь Д.С., 2015. 264 с.
12. Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу. URL: <http://surl.li/wkmxrf>.
13. Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development. URL: <http://surl.li/uhyvas>.
14. "Щодо запровадження індикаторів сталого розвитку". Аналітична записка. URL: <http://surl.li/fwhcwy>.
15. Даниленко А. С., Юхименко П. І., Сокольська Т. В. та ін. Інституціоналізація публічного управління та адміністрування у контексті інноваційного розвитку сільських територій: теорія і практика: монографія. За заг. ред. д-ра екон. наук, проф., академіка НААН України Даниленка А. С. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 320 с.
16. Попова О.Л. Сталий розвиток сільського господарства 2030: міжнародні цільові орієнтири і можливості в Україні. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв'язання: монографія. Одеса, Астропринт, 2015. С 86-97.

17. Institutional providing reforming of Ukrainian budget system in the conditions of eurointegration / P. Yukhymenko, O. Zagurskiy, T. Sokolska, B. Khakhula, S. Polishchuk. *Int. J. Manag. Bus. Res.*, June 2018. 8 (1), P. 173-183.
18. Danylenko A. S., Sokolska T. V., Shust O. A. The moratorium on agricultural land sale as a limiting factor for rural development. *The Polish and the Eu agricultures 2020+ challenges, chances, threats, proposals.* 2018, Warsaw. С. 97-113.
19. Державно-підприємницьке партнерство у створенні інфраструктури сільських територій: теорія і практика: монографія. за заг. ред. Даниленка А.С. Біла Церква, БНАУ, 2020.225 С.
20. Сокольська Т., Поліщук С., Білик О. Формування механізмів публічного управління інноваційним розвитком сільського господарства України. *Аспекти публічного управління.* 2020 ТОМ 8 № 2. С.71-78.
21. Даниленко А.С., Сокольська Т. В. Публічне управління та адміністрування в контексті соціально-економічного розвитку села. *Економіка та управління АПК.* Біла Церква, 2017. № 2. С. 5–11.
22. Сокольська Т.В. Публічне управління розвитком сільських територій в контексті збереження національних інтересів. *Матеріали наук.-практ. конф. за міжнародною участю «Національні цінності й національні інтереси в системі публічного управління»*, (м. Київ, 12 жовтня 2017 р.). м. Київ, 2017. Режим доступу: <http://academy.gov.ua>.
23. Danylenko A., Sokolska T., Shust O. The moratorium on agricultural land sale as a limiting factor for rural development. *conference The Common Agricultural Policy of the European Union the present and the future (on 5-7 December 2017 in Stare Jabłonki in Poland).* Stare Jabłonki, 2017. Режим доступу: <http://zer.waw.pl>.
24. Сокольська Т.В., Поліщук С.П., Лобунець В.І. Концепція New Public Management у забезпеченні соціально-економічного розвитку сільських територій. *Матеріали VII Міжнародної наукової конференції [«Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку територій»]*, (м.Ополе, Польща, 4-7 квітня 2018 р.). м.Ополе, Польща, 2018. С. 131-133.
25. Сокольська Т.В. , Білик О.В. Реформування місцевого самоврядування як інструмент соціально орієнтованого управління розвитком територіальних громад. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю «Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку»* (м. Київ, 25 травня 2018 р.). Київ , 2018.
26. Даниленко А.С., Сокольська Т.В., Поліщук С.П. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації влади. *Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток сільського господарства: глобальні зміни та національні особливості досягнення».* 28-29 травня 2019 року. Біла Церква.
27. Tetyana Sokolska, Anatoliy Danylenko. Development of agricultural cooperatives in the context of decentralization: a leadership aspect. *Book of abstracts of Multidisciplinary Conference for Young Researchers 22 November, 2019.* Bila Tserkva. 26-28 p.
28. Сокольська Т.В. Соціальна відповідальність органів місцевого самоврядування в розвитку сільських територій. *Місьцеве самоврядування в Україні: теорія та практика : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції,* 11 грудня 2019 року. Полтава : ПДАА, 2019. С. 117- 120.

29. Tomislav Klarin The Concept of Sustainable Development: From its Beginning to the Contemporary Issues. Zagreb International Review of Economics & Business, Vol. 21, No. 1, pp. 67-94, 2018.
30. Rachel Emas. The Concept of Sustainable Development: Definition and Defining Principles. URL: <http://surl.li/lgoamv>.
31. Стоянець Н. В. Аспекти управління сталим розвитком аграрного сектора економіки: монографія. Суми: Ярославна, 2018. 310 с.
32. Ільків Н. В. Державна екологічна політика як основа сталого розвитку аграрного сектора економіки. URL: <http://surl.li/pbrlcf>.
33. Better Policies for 2030 An OECD Action Plan on the Sustainable Development Goals. URL: <https://www.oecd.org/dac/Better%20Policies%20for%202030.pdf>.
34. Сокольська Т.В. Сталий розвиток громад через співпрацю з університетами. Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, м. Дніпро, 4 травня 2023 р. 260 с.
35. Пріоритети кліматичної політики України в контексті європейської інтеграції. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/priorytety-klimatichnoyi-polityky-ukrayiny-v-konteksti>.
36. Tetyana Sokolska, Olha Shaitor . Ukrainian national policy in agrarian sector competitiveness. Proceedings of the VI International Conference on European Dimensions of Sustainable Development, May 15 – 17, 2024. Kyiv: NUFT, 2024. 137 p.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Інституційний Репозитарій Білоцерківського НАУ – <http://rep.btsau.edu.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Навчальна он-лайн платформа БНАУ – Moodle – <http://www.teach.btsau.net.ua>.
4. Пошукова система Google – <http://www.google.com.ua>.
5. Вільна пошукова система Google Scholar – <http://www.scholar.google.com.ua>.
6. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>.
7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua>.
8. Законодавство України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
9. Національний інститут стратегічних досліджень - <http://www.niss.gov.ua>.
10. Президент України. Офіційне інтернет-представництво – <http://www.president.gov.ua>.
11. Центр політико-правових реформ. – <http://www.pravo.org.ua>.
12. Вебсайт ООН ЦСР – <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals>.
13. Глобальні показники ЦСР – <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list>
14. Метадані глобальні показники ЦСР – <https://unstats.un.org/sdgs/metadata>
15. Глобальні цілі сталого розвитку (UNDP) <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainabledevelopmentgoals.html>.